

Møt en dedikert norsk sufi

Kommunisere med hjertet

Hun møtte universell sufisme da hun var 21 og ble bergtatt. I dag er Kirsten Alia Arnesen (66) internasjonal lærer i Inayati-ordenen. Sufisme er ingen religion, men en filosofi med praktiske og åndelige øvelser som hjelper deg til å åpne opp for hjertets visdom. Følger du sufiveien lenge nok, vil du erfare at alt liv er ett og at vi alle er guddommelige.

I fjorårets vårnummer intervjuet jeg Helge Hognestad. Han kaller seg nyåndelig i en kristen tradisjon. Jeg synes det er interessant å møte mennesker med oppfatninger som ligner dem Holistisk Forbund står for. Derfor intervjuer jeg denne gang et fremtredende medlem av det norske sufimiljøet. Jeg leste et intervju med Kirsten Alia Arnesen og en annen kvinnelig norsk sufi i Visjon 1/2012 og ble fascinert av deres toleranse overfor de ulike religionene og deres vektlegging av at hvert menneske må gå sin egen unike vei innover for å møte det guddommelige i seg. Inntil da hadde jeg forbundet sufier med mystikere i arabiske land; muslimske menn som søker Gud, blant annet ved å virvle rundt og rundt i svarte «kjoler». Jeg ble nysgjerrig på det norske sufimiljøet som synes mer kjønnslikestilt og liberalt enn i arabiske land.

Den esoteriske skolen

Først. Jeg regner med at du ikke er født med navnet Alia?

Nei. Jeg fikk det navnet av guiden min; det vil si min personlige veileder. I den grenen av universell sufisme som jeg tilhører har vi bl.a. en esoterisk skole. Hvis du velger å bli initiert i denne skolen, noe ikke så mange gjør her i Norge, får du muligheten til å ha en guide. Forholdet mellom guide og elev er ment å vare livet ut. Etter hvert som dere blir bedre kjent, gir guiden deg et navn som speiler den lengselen du har inni deg. Alia betyr den som vil nå aller høyest og uttales med trykk på i-en. Jeg bruker navnet i dagligtalen, men du kan kalle meg det du vil.

Kan du si mer om forholdet mellom guide og elev?

Den esoteriske skolen inneholder blant annet øvelser som gis deg når du føler at du er klar for dem. Guiden gir deg dem ikke med mindre du ber om dem, men det er ikke sikkert at du selv vet at du ber om dem! En guide skal være ditt speil. Hun oppfatter det du ikke sier, behov du selv ikke er klar over, holdninger du ikke er bevisst på. Men ofte vet jeg meget vel hvor skoen trykker. Jeg kan f.eks. komme til henne og fortelle: Åh, jeg er så utålmodig, både med den siste øvelsen jeg fikk av deg, på jobben og i privatlivet! Og da får jeg tildelt en øvelse for å kultivere tålmodighet.

Hazrat Inayat Khan grunnla ordenen

Jeg har nok en anelse, men hva betyr esoterisk?

Det betyr det indre skjulte. For eksempel foregår det mye mer mellom oss akkurat nå enn at jeg prater og du lytter. Vi kommuniserer også på det emosjonelle, spirituelle og universelle plan. Men vi er ikke klar over det. Her i Vesten er vi blitt lært opp til at alt skal tolkes rasjonelt, og derfor har vi lukket oss for det indre skjulte. Så når det skjer noe som vi ikke forstår, sier vi at det er et mysterium. Men det er med intellektet vi ikke forstår, for med hjertet vårt vet vi. Sufiveien er en vei for å finne tilbake til det mystiske indre hjertespråket, som lar deg vite med hele deg og kommunisere med hele deg.

Hvordan kom du i kontakt med sufismen?

Under et opphold i Paris i 1970-årene, kom jeg over en liten bok av Hazrat Inayat Khan (1882-1927) som brakte sufismen til Vesten. Ofte kaller vi ham bare Murshid, som betyr lærer. Han vokste opp i en muslimsk musikerfamilie i India og var selv en meget dyktig musiker. Allerede i ung alder begynte han å tvile på ideen om at Allah er utenfor oss. Han reiste derfor rundt i India på leting etter sannheten. På reisen fant han sin sufimester, som han ble hos i fire år. Da Khan fortalte at han ønsket å reise til Vesten, ble han velsignet med ordene; «Dra til Vesten og foren øst og vest med musikken din.» I 1910 dro Murshid til USA og senere til Europa/England, der han grunnla Sufi Order International, som er det opprinnelige navnet på den ordenen jeg tilhører. Nå kaller vi oss Inayati-ordenen. Etter hvert ble mange sufisentre opprettet i Europa, USA, Sør Afrika og Sør-Amerika. Hit til Norge kom han i 1924, og frem til 1960-tallet fantes det aktive norske sufigrupper, som hver søndag holdt Universelle gudstjenester. Murshid skrev ikke mange bøker, men holdt utallige foredrag, klasser, sommerskoler og kurs. Han døde brått allerede i 1927. I dag er det sønnesønnen som leder ordenen. Jeg bruker ham som min lærer, men lar meg også inspirere av mange andre, som Dalai Lama og St. Theresa av Avila.

Beskrev verden akkurat som den er

Hva var det som gjorde inntrykk på deg ved det Hazrat Inayat Khan formidlet?

Han var en person som uttrykte seg meget enkelt. Boken jeg først kom over het Music. Jeg følte at boken snakket til hele meg og beskrev verden akkurat slik jeg ser den. Fra da av var jeg oppslukt av sufismen. Jeg studerte på egen hånd, for jeg fant ikke noe sufimiljø å tilhøre. Men jeg var en søkende sjel og deltok på mange slags kurs i alternativbevegelsen når jeg hadde anledning. Det var først i 2000 at alt falt på plass. Da kom nemlig amerikanske Aziza Scott, hun som er min nåværende guide, til Norge for å lede en retreat. I tretti år hadde jeg lett etter min veiviser, og etter at jeg traff Aziza har livet mitt foldet seg ut. Jeg har aldri siden tvilt på at det er sufiveien jeg vil gå. Derfor har jeg stadig utviklet meg videre, slik at jeg i dag

er retreatguide, lærer og mentor for ulike aktiviteter både nasjonalt og internasjonalt. Jeg er mye ute og reiser, men guider mennesker og leder grupper også her i Oslo-området.

Avlære det som ikke er genuint vårt eget

Imponerende! Men nå trenger jeg å få vite mer om hva universell sufisme betyr.

Den universelle sufismen praktiseres både i øst og vest. Ordet universell forteller at vi anerkjenner alle kjente og ukjente verdenslærere; Rama, Buddha, Zarathustra, Jesus, Mohammed og så videre og at man kan være en sufi uavhengig av hvilken religiøs kulturbakgrunn man har. Ja, ateister eller humanetikere kan også gå sufiveien hvis de har en spirituell lengsel i seg. Men selve begrepet sufisme er et ord som er blitt mistolket og misforstått gjennom alle tider. En viktig betydning av ordet sufi er å være sann eller ren fra ytre påvirkninger. Sufisme er ingen religion, men kan sees på som en filosofi. Den omhandler blant annet hvordan vi mennesker hele tiden beveger oss i ulike bevissthetsplan og hvordan sjelen reiser fra Gud - eller kilden - gjennom ulike inkarnasjoner og tilbake igjen. Jeg tror sufiveien ligner den veien som mange av Holistens lesere går, nemlig innover i seg selv: arbeidet med å avlære idealer, holdninger, ønsker og behov som ikke er genuint våre egne. Og da snakker jeg ikke bare om arven fra forfedrene eller kulturen vi lever i, men også om arven fra de forskjellige bevissthetsplanene vi har beveget oss i gjennom de ulike inkarnasjonene. Og gjennom all denne avlæringen åpnes hjertet vårt mer og mer for alt levende, slik at stadig flere av slørene som ligger over hjertet fjernes. Slørene hindrer oss i å erkjenne at vi er en stor virkelighet; at Gud er i meg og jeg er i Gud. Sufiene sier ofte at mennesket er guddommelig begrensning og Gud er menneskelig fullkommenhet.

Verdenslærerne sier det samme

Og når vi åpner vårt eget hjerte, så påvirker det andre mennesker også?

Ja, når vi åpner hjertet vårt og altså kommer nærmere Gud, er det naturlig også å ville hjelpe andre. Vi er ett, og hvis en skapning lider, så lider vi alle. Når jeg har åpnet hjertet mitt og vil lindre lidelse eller skape fred og glede rundt meg, vil det også hjelpe andres hjerter til å åpne seg. På den måten utvikles menneskeheten og livet seg stadig videre – mot fullkommenhet – eller som vi sier; mot kjærlighet, harmoni og skjønnhet. Og ser vi tilbake på vår kjente historie, er det heldigvis slik at menneskeheten blir mer human, ikke for hver generasjon nødvendigvis, men over tid. Sufier anerkjenner alle verdenslærerne fordi disse i bunn og grunn sier det samme. De uttrykker det riktignok med ord som er tilpasset den tiden og kulturen de levde i; Moses uttrykte seg annerledes enn Jesus, som igjen brukte andre ord enn Mohammed. Men det alle forteller er: Vi er guddommelige. Vi kommer fra Gud som er kjærligheten og alle de kvalitetene vi setter høyest, og vi er på vei tilbake til Gud. Og det vi bringer tilbake, er den personligheten vi har skapt av alt som er gitt oss på denne reisen.

Det finnes bare en. Alle mennesker og alt liv har en kilde og ett mål. Det som trakk meg mot det esoteriske i sufismen er at vi gjennom vår praksis får erfare denne enheten. Den blir i sufi-

litteratur ofte forbundet med ordet ekstase - en fullkommen fred og en uendelig kjærlighet. Og hvem kan si at ikke det er noe vi alle ønsker oss i blant?

Forskjellen mellom guide og lærer

Jeg har tidligere fortalt at når man går sufiveien og den indre skolen, har du som oftest en guide som kan speile deg; la deg se deg selv objektivt og utenfra. Slik blir du klar over ubevisste sider ved deg selv, men også hva som er din genuine personlighet i forhold til det som du ukritisk har tatt til deg. Hvert eneste liv har betydning for helheten, og vi har alle en tone å spille i livets store orkester. Jeg har kontakt med min guide en gang i måneden. Vi sier ofte at en slik relasjon varer inn i evigheten. En lærer har man ikke denne samme nære relasjonen til. Læreren underviser i filosofien og lærer bort øvelser, ikke minst de spirituelle øvelsene: de som får deg til å fatte det guddommelige i alt som lever. Sentrale øvelser inneholder kontroll med åndedrettet, konsentrasjonsøvelser, mantra-meditasjoner og hjertebønn – eller Zikr. Det er mulig å være både guide og lærer, slik jeg er. Men uansett har de fleste sin egen guide, både på grunn av det intime vennskapet, men også fordi alle personligheter trenger et ytre speil. Vi har for øvrig strenge etiske retningslinjer for både guider og lærere.

Hva slags aktiviteter har dere her i Norge?

*I min orden har vi seks aktiviteter, hvorav fire er aktive i Norge. **Den esoteriske skolen** har jeg allerede snakket mye om. Følger man den skolen drar man på retreat, deltar i grupper og lærer seg selv å kjenne som et fysisk, mentalt og spirituelt vesen. **Universell feiring** er en seremoni med lystenning som feirer alle åndelige mestere – kjente og ukjente, som gjennom tidene har kommet med det samme budskapet om enhet. **Sufi healing** er et eget aktivitetsområde. Murshid, ordensstifteren, var selv healer. I **Knighthood of purity** har vi 40 setninger som snakker til samvittigheten vår. Vi kontemplerer en etter en og forsøker å etterleve dem. Setningene kan for eksempel være: Mitt samvittighetsfulle selv - baktal ikke andre, eller Ha respekt for alt liv.*

Kjønnsnøytral omtale av Gud

Har din orden noe kontakt med tradisjonelle sufi-ordener i muslimske land?

Jeg har hatt noe kontakt med tradisjonelle sufier, spesielt pakistanske, men det har ikke vært lett. Pakistan er et kvinneundertrykkende land, så sufierne som jo er menn, vet ikke hvordan de skal forholde seg til meg. Men jeg tror dette handler mer om kultur enn om manglende respekt. For sufisme handler jo dypst sett om at alle kan finne Gud ved å søke innover i seg selv, og Gud kan ikke deles opp i for eksempel mann og kvinne. Jeg har erfart at i Tyrkia og Marokko er skepsisen til kvinner mindre. Og typiske islamske sufi-ordener i Europa er veldig åpne, for de lever jo innen det europeiske kulturområdet. Noen av disse er ledet av kvinner. I

Inayati-ordenen er det full likestilling mellom kjønnene, og i den nye bokserien med alle Murshids kurs og foredrag er språket gjort kjønnsnøytralt.

I virvlingen hengir du deg til ekstasen

Driver dere med den berømte sufidansen?

Å ja, da. Vi virvler som regel på retreatet. I Colet House i London arrangeres det treff med virvling en gang i måneden. Og helt opp til for to år siden var det en nordmann som var instruktør der, på sufidans-skolen! Det er utrolig deilig å virvle når du bare slipper deg løs, er tilstede i øyeblikket og hengir deg til ekstasen. I ekstasen opplever du Gud.

Er dere registrert som tros- eller livssynsamfunn?

Nei, men det har mest med hva vi har kapasitet til å gjøre. Vi er så få at vi har mer enn nok med å arrangere møter og retreatet. Dessuten har vi ikke så store utgifter. Utgiftene til et kurs er jo stort sett leien av lokalet. Men det hadde vært fint å få litt hjelp, slik dere i HoF har! Da kunne vi vært mer utadrettet og fortalt om det vi driver med i større grad enn nå. Kanskje til og med hatt et fast sted å være. Så det hadde vært mange fordeler med å registrere seg.

Da ville dere ikke være religion, antar jeg?

Nei, vi hadde antagelig registrert oss som livssynssamfunn. Selv om den kategorien heller ikke passer så godt. Hvis vi starter opp igjen med Universelle gudstjenester derimot, vil vi være en universell livssynsorganisasjon for alle som søker etter den guddommelige gnisten alt liv har i seg!

Billedtekster:

Side1: Kirsten Alia Arnesen er retreatguide, lærer og mentor for ulike aktiviteter i både inn- og utland.

Side 2: Hazrat Inayat Khan brakte sufismen til Vesten. Han kalles ofte Murshid, som betyr lærer.

Side 3: Symbolet til Inayati-ordenen. Hjertet er møtepunktet mellom jord og himmel.

Side 4: Den universelle sufismen anerkjenner alle verdenslærere, deriblant Buddha. Alle har de i bunn og grunn uttrykt det samme: Vi er guddommelige, vi kommer fra Gud, som er kjærlighet og vi er på vei tilbake til Gud.

Side 5: Camp Zenith i Sveits arrangeres 4 uker hver sommer. Campen er åpen for alle, og en kan delta i en eller flere av ukene som alle har forskjellig innhold.

Side 6: Sufidans-oppvisning i Tyrkia. I Norge virvler man for sin egen del, ikke for å vise frem dansen for et publikum.